Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul Inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicarĭ maĭ dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 123. Brașov, Sâmbătă, 3 (15) Iunie 1895.

Crisa în Austria.

Scirile cele maĭ nouĕ, ce vin din Viena arată, că crisa parlamentară și de cabinet, ce se pregătesce acolo de mult timp, e aprópe sĕ isbucnéscă într'un mod fórte serios.

Caracteristic pentru situația interióră în Austria este faptul, că coalițiunea partidelor dela putere este în ajun de a-se desface din incidentul înființăriĭ unuĭ gimnasiu sloven în Stiria.

Cât de mult s'au înăsprit luptele de naționalitate în partea de dincolo a monarchieĭ o dovedesce tocmaĭ acest fapt. Germaniĭ liberalĭ sunt gata sĕ provóce chiar o crisă parlamentară și de cabinet și sĕ spargă coalițiunea, numaĭ ca sĕ nu se înființeze un gimnasiu paralel sloven pe lângă cel german, care esistă în Cilli. Și acésta chiar în contra hotărîriĭ majorităţiĭ din sînul guvernuluĭ, care a înscris în budget și posiția pentru gimnasiul sloven și în contra dorinței manifestate chiar de Majestatea Sa, care a ḑis în Graz către un deputat, că n'ar fi nimic, décă în Cilli s'ar înființa un gimnasiu sloven.

Dér maĭ este și cestiunea reformeĭ electorale, care face mare bătaiă de cap și produce certe între partidele coalisate. Deocamdată guvernul voesce sĕ ducă la sfîrșit reforma dărilor pusă la ordinea ḑileĭ. Dér și aicĭ dau de greutățĭ la oposiția, care a început sĕ facă obstrucțiune.

Etă pe scurt istoricul acesteĭ crise:

Din amĕnuntele, ce am dat ierĭ, cetitoriĭ noștri cunosc situația critică în care a juns guvernul central din Viena, în urma mult sbuciumateĭ afacerĭ a înființăriĭ unuĭ gimnasiu sloven în Cilli. Contra acestuĭ gimnasiu a pășit stânga germană unită, care încă se află în coalițiune și pe care se razimă mare parte guvernul actual austriac.

Cilli este un orășel situat în patria luĭ Ulrich Cilly în Stiria, a căreĭ poporațiune o formézǎ 4500 Germanĭ și 1500 Slovenĭ. Imprejurimea orașuluĭ e locuită aprópe esclusiv numaĭ de poporațiune slovenă. In orășelul acesta hegemonia o au Germaniĭ, carĭ țin strîns la naționalitatea lor și ar voi sĕ contopéscă elementul sloven. De altă parte Slovenii încă sunt geloșĭ de numele și caracterul lor sloven, și fiind-că orășelul este un centru pentru poporațiunea dinjur, au cerut dela stat sĕ le ridice un gimnasiu, în care sĕ-șĭ cultive limba.

Deja guvernul luĭ Taaffe a promis Slovenilor realisarea dorințeĭ lor. Când Germaniĭ au ajuns la cunoscința acestuĭ lucru, s'au supĕrat, ḑicênd, că décă se va realisa dorința antagoniștilor lor naționalĭ, atuncĭ elementul german va pierde nespus de mult în Cilli, și orașul va înceta a maĭ fi german, ér Stiria se va slavisa. Dieta provincială din Stiria încă a luat posiția contra înființăriĭ gimnasiuluĭ, declarând, că nu se va opune realisăreĭ dorințeĭ Slovenilor în altă localitate, în Cilli însĕ la nicĭ un cas.

In urma acésta deputațiĭ slovenĭ au apelat la clubul-Hohonwart, ér deputațiĭ germanĭ la clubul liberal. Guvernul era adus astfel în impas și ministrul de culte a voit sĕ facă lucrul mușama. Slovenii însĕ au urgitat împlinirea promisiuneĭ și ajungênd la portofoliul de culte Polonul Madeiski, a luat sub scutul sĕu pretensiunea justă a Slovenilor. astfel, că consiliul de miniștri a votat spesele necesare la înființarea institutuluĭ, pe carĭ le-a luat și în budget. La acest vot au contribuit și miniștriĭ liberalĭ Plener și Wurmbrandt.

Afacerea acésta, după cum am vĕḑut ierĭ, s'a discutat în comisiunea budgetară, unde s'a născut certă. Guvernul a aruncat întréga sarcină asupra luĭ Taaffe, ḑicênd, că dela el a primit moștenire acéstă cestiune și vré prin urmare sĕ observe óre-care continuitate.

In urma acésta stânga unită germană a ținut o adunare, în care a declarat, că va vota contra respectiveĭ posițiĭ din budget și contra guvernuluĭ, a căruĭ pretensiune atacă condițiile pe basa cărora au întrat eĭ în coalițiune. De asemenea au declarat Plener și Wurmbrandt, că vor urma și eĭ hotărîrilor partideĭ, care décă va eși din coalițiune, îșĭ vor da numaĭ de cât dimisia din guvern.

La tóte acestea se maĭ adauge și altă belea. Cehiĭ tinerĭ s'au decis a face obstrucțiune și au și reușit a trăgăna mult desbaterile prin discursurĭ lungĭ ținute acĭ în limba germană, acĭ în limba cehă. In ședința dela 12 Iunie a parlamentuluĭ, Cehiĭ tinerĭ au aflat o nouă modalitate pentru *obstrucțiune*. Camera desbătea *reforma dăreĭ* și a ajuns în discuție § 246 despre obligativitatea discrețiuneĭ, precum și § 217 despre provocarea plătireĭ contribuțieĭ. In decursul desbatereĭ deputatul ceh-tiner *Vasaty* a propus, ca înaintea fiă-căreĭ votărĭ sĕ se dea o pausă de 10 minute, și fiind-că pentru o astfel de propunere se recer numaĭ 20 voturĭ, Cehiĭ-tinerĭ au făcut ca camera sĕ fiă silită a primi propunerea luĭ Vasaty. In chipul acesta la vre-o douĕ-ḑecĭ de paragrafĭ s'a votat $1^1/_2$ óră.

Intr'acestea s'au produs marĭ scandalurĭ în parlament. S'a luat la cértă oposiția cu guvernamentaliĭ, ca la ușa cortuluĭ, și era 1 óră după mieḑul nopțiĭ, când deputatul ceh *Dyk* îșĭ ținea încă discursul *în limba cehă*.

Situația dér e fórte critică în Austria. Părerea generală e, că pe timpul delegațiunilor nu va isbucni crisa. Mulțĭ susțin însĕ, că căderea guvernuluĭ e inevibilă.

Că crisa e fórte seriósă, o dovedesce și împrejurarea, că contele Taaffe, fostul ministru-președinte, a *fost chiămat alaltăierĭ în Viena* dela moșia sa din Elischau.

Se póte întêmpla dér ca în curênd se vedem și Austria începêndu-se din nou era criselor ministeriale. Cabinetul Windischgraetz a luat ca moștenire dela Taaffe o situația încurcată internă, produsă de luptele pentru reforma electorală. Windischgraetz a stăpânit până acum pe basa uneĭ coalițiunĭ parlamentare. Germanĭ, Polonĭ și Slovenĭ s'au aliat contra Cehilor și antisemiților; liberaliĭ, clericaliĭ și conservatoriĭ contra socialiștilor și a Germanilor naționalĭ. In ministeriu au întrat din tóte treĭ partidele câte doĭ miniștri, ér pe ceĭ-lalțĭ i-a numit monarchul din ceĭ afară de partide.

Scim, că coalițiunea acésta s'a înființat după căderea ministeriuluĭ Taaffe, când cu Polonii și cu clubul conservativilor, numit a luĭ Hohenwart, în care sunt și Slovenii și deputațiĭ românĭ din Bucovina, s'au aliat și Germaniĭ liberalĭ, carĭ după căderea ministeruluĭ Auersperg au stat timp de 14 anĭ în oposiția, de care săturându-se rĕvniau după putere.

Streinătatea și Maghiarii.

Nu maĭ încape îndoială, că persecuțiunile, terorismul și brutalitatea comisă de guvernele unguresćĭ și organele lor contra națiunilor nemaghiare din Transilvania și Ungaria, dér maĭ ales contra Românilor, a deșteptat în streinătate o justă indignare față de asupritorĭ și un ecou favorabil pentru ceĭ asuprițĭ.

Ómeniĭ luminațĭ și cu sentimente de umanitate dela pressa din Francia, Italia, Germania, Belgia etc., ajungêndu-le la cunoscință tratamentul neuman la care sunt supușĭ cetățeniĭ nemaghiarĭ din Ungaria și Ardél, au dat alarmă în lume, infierând după vrednicie procederea volnică și tiranică a guvernanților ungurĭ.

Imprejurarea acésta a supĕrat și supĕră mult pe foile unguresćĭ și „*Budapesti Hirlap*" dela 13 Iunie se ocupă într'un lung articol cu cestiunea acésta.

Fóia ungurésca, lucru firesc, vré sĕ dea cestiuneĭ un caracter de mituire, ḑicênd că agențiĭ Ligeĭ au cumpĕrat cu baniĭ pressa din streinătate, ca sĕ scrie contra Maghiarilor. Liga lucréză maĭ cu efect în Francia, pe care o informéză contra Ungurilor. In Francia s'au rĕspândit maĭ bine esemplarele Memorandulul și politiciĭ francesĭ au credut maĭ curênd Românilor.

Și ce-am făcut noĭ Maghiariĭ? — se

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Soția recrutuluĭ.

Era înainte cu 30 de anĭ, când în castelul unuĭ sat mare din Polonia, veniau din diferite părțĭ ómenĭ, carĭ toțĭ aveau câte ceva de obiecționat contra recrutăreĭ ce era chiar sĕ se încépă. Uniĭ voiau sĕ scape pe un tînĕr puternic, pentru-că el ar fi fórte de lipsă la lucrul câmpuluĭ; alțiĭ din contră voiau sĕ fiă luat la miliție, pentru-că ar fi un om hărțăgos. Scurt, castelul amicilor meĭ era un adevĕrat turn din Babilon, în care se vorbiau tóte limbile și unde tótă gălăgia se întrunia într'un punct.

Colonelul, care de prima dată conducea acéstă recrutare, era totușĭ accesibil pentru anumite sentimente umane. Asculta, ce e drept, cu una și aceeașĭ indiferență tóte rugările și plângerile, dér când era vorba, de-a lua în considerare un drept bine întemeiat, ca de pildă pe singurul fiu al uneĭ mame sĕu pe fratele maĭ bĕtrân al maĭ multor orfanĭ, atuncĭ colonelul se arĕta ca om, și ceĭ carĭ și-au înaintat rugărĭ, se retrăgeau plinĭ de speranțe.

Dér colonelul scia sĕ fiă chiar contrarul, când ómeniĭ îl molestau cu rugărĭ de tot nebasate, se aruncau la pĕmênt înaintea luĭ și îĭ îmbrățișau genunchiĭ; în casurĭ de acestea el folosia un ton atât de aspru și necruțător, încât chiar și eu mĕ spăriam de el.

Pretina mea tînĕră, contesa K..., al căreĭ soț era un camerad de odinióră al colonelului, îl caracterisă pe acesta cu următórele cuvinte:

— „Este cel maĭ bun om, dér nu póte suferi falsitatea, și minciuna într'atâta îl irită, încât de abia îl cunoscĭ".

Recrutarea dura deja de opt ḑile și oferia un aspect atât de posomorît, încât așteptam cu mare dor sĕ se finéscă odată. Intr'o diminéță aflaĭ în antișambră o țĕrancă tînĕră de o frumséță estra-ordinară, dér cu ochiĭ plânșĭ. Cum mĕ vĕḑu, se aruncă la piciórele mele, și înainte de ce o putuĭ reține, îmĭ acoperi mânile și fusta cu sĕrutărĭ.

— „Mamă, binefăcĕtóre" suspină ea „mântuesce-l, și eu nu te voi uita întréga mea viéță!"

Durerea femeiĭ, care părea a fi încă o copilă, mĕ mișcă fórte tare.

— „Ce doresćĭ?" o întrebaĭ.

— „Voiesc sĕ-mĭ iee bărbatul la miliția!" strigă ea desperată „și acésta mi-e mórtea!"

— „Cine e bărbatul tĕu?

— „Andreĭ din Iaromeika".

Era unul dintre ceĭ maĭ frumoșĭ bărbațĭ și după lege trebuia necondiționat sĕ între la miliția. Inalt, inteligent, cu maĭ mulțĭ frațĭ, carĭ în absența luĭ puteau sĕ cultive și sĕ lucre posesiunea părințéscă, cu un cuvênt, un recrut rar de aflat, care trebuia sĕ fiă înzgărdat.

— „In casul acesta nu pot ajuta nimica", ḑiseĭ eu mișcată, că n'o pot mângăia. „Ce vreĭ? E voința luĭ Dumneḑeu și a Țaruluĭ".

— „Mamă, bunică!", murmură sĕrmana copilă, ridicându-șĭ mânile în sus spre mine.

Dér în momentul, când voiĭ sĕ rĕspund, o vĕḑuĭ că se face palidă; închise ochiĭ și căḑu leșinată la pĕmênt.

Strigaĭ numaĭ decât după ajutor; tînĕra femeiă fu așeḑată pe o sofă și în curênd se reculese; lacrimĭ îĭ ușurară durerea, așa că putu din nou sĕ vorbéscă. Mĕ așeḑaĭ lângă ea. Astăḑĭ sunt o femeiă bĕtrână, dér atuncĭ eram chiar în flórea vieței, și simțeam cu mult maĭ tare, ce însémnă o ast-fel de durere. O rugaĭ sĕ-mĭ istoriséscă viéța eĭ, care deșĭ nu era un roman, totușĭ era chiar așa de mișcătóre ca și Paul și Virginia.

— „Sunt de 16 anĭ" începu ea „și de o jumĕtate de an măritată. Deja înainte cu patru anĭ învĕță a mĕ cunósce soțul meu la o festivitate sătenéscă, și-mĭ tot ḑicea, că mĕ va lua de soție, când voĭ ajunge la etatea potrivită. Timpul trecea încet, și nouĕ ne succese sĕ înduplecăm pe preot, ca sĕ ne cunune, înainte de ce așĭ fi ajuns etatea de 16 anĭ. Nicĭ-odată nu vĕḑuĭ bărbatul meu o altă fată, nicĭ-odată eu nu vĕḑuĭ un alt bărbat. Suntem fericițĭ, ca sfinții din paradis... Și acésta nu póte sĕ se finéscă, așa e?... Nu póte sĕ se finéscă așa de iute! Incă câțĭ-va anĭ, și póte atuncĭ voi avé maĭ mult curagiu! Dér acum e cu nepuntință! Sunt prea tînĕră, încă n'am puterea s'o suport!..."

— „Și ce ḑice soțul tĕu?"

— „El plânge, dómnă, tótă ḑiua. A voit la început sĕ se ascundă prin pădurĭ, dér scia, că-l vor prinde sbiriĭ. Și ast-fel

întrébă fóia unguréscă. Am stat cu mânile încrucişate, n'am făcut nimic pentru a lumina opinia publică francesă asupra rătăcirii în care se află.

Ce s'a întêmplat d. e. în Lille? Aicî s'a înaugurat dilele trecute noua universitate. Cu ocasia acésta s'au făcut marî serbărî. Invĕţaţii şi profesorii valahî, carî s'au presentat în mare numĕr, au folosit ocasia priinciósă, şi în vorbirî şi toaste, au adresat atacurî contra Maghiarilor. Un singur învĕţat maghiar, un singur Ungur n'a fost de faţă, ca sĕ rĕspundă „atacurilor laşe“. Când se va da încă o astfel de ocasiune, ca în faţa învĕţaţilor francesî şi streinî sĕ se aperĕ cu însufleţire patria maghiară calomniată? — dice „Budapesti Hirlap.“ apoi continuă:

„Trebue sĕ recunóscem, că după spatele Ligei stă societatea valahă. Fiă-care verigă din lanţul acestei societăţî îşî face datoria în cestiunea propagării şi lăţirii ideii dacoromâne... Inteligenţa României are legăturî dese cu Parisul. Universităţile francese sunt năpădite de studenţî valahî. Ei caută aicî cunoscinţe în redacţiile foilor francese, unde scriu articolî fulgerătorî contra Maghiarilor. Anii de aur petrecuţî la universitate sunt de mare folos pentru politicii românî, când mai târdiu colegii lor francesî ajung la trepte înalte în viaţa publică. Domnî din societatea înaltă română îşî cheltuesc în Paris prisosul averii. Ei vorbesc într'o franţuzéscă atât de curată chiar şi acasă la ei, ca şi când ar fi crescut pe bulevarde“ etc. etc.

„Budapesti Hirlap“ încheiă apoi cu mare supĕrare dicênd, că în Paris este fórte greu a începe o acţiune în favórea maghiarimei, mai ales atuncî când înşişî Maghiarii n'au gust pentru acésta.

Noi credem, că gust ar avé dumnealor, însĕ n'au altceva: nu mai au încrederea de odinióră din partea Francesilor, carî s'au înşelat amar în cavalerismul şi „iubirea“ de „libertate“ a unui popor ajuns adî din asuprit, ce era, cei mai nemilos asupritor.

Aicî aflăm noi motivul, pentru care tóte încercările desperate ale Maghiarilor de-aşî face opiniă publică în Francia, hulind şi vorbind de rĕu pe Românî, au cădut, şi zadarnice vor rĕmâné, câtă vreme „libertatea“ maghiară se ilustréză prin persecuţiunî şi închisóre, ér „cultura“ prin vandalisme şi barbarii, ca cele din Oradea şi Turda.

SCIRILE DILEI.

— 2 (14) Iunie.

Atentatul dela Timişóra. „Dreptatea“ spune, că starea părintelui Trăilă este pe deplin liniştitóre. Orî-ce témă este eschisă, deşi glonţul încă nu e scos. Erî înainte de amédî rana a fost curăţită de nou şi s'a încercat o operaţiune pentru delăturarea plumbului, dér s'a amânat pe astădî. Intre 11—12 óre s'a fost presentat la patul pacientului o comisiune de medicî. Erau de faţă Dr. Bécsi, Dr. Mály şi Dr. Weiss, medicul de casă al părintelui Trăilă. Asemenea s'a presentat şi reuniunea de suvetaj de aicî (Rettungsgesellschaft), anume domnul Coloman Rosenstein, comandantul despărţĕmêntului din Fabric al societăţii, cu 2 membri din personalul de serviciu. Medicii au esaminat rana, au spălat'o şi legat'o. De urma firului de plumb nu s'a dat. De acea au lăsat scóterea lui pe altă-dată, eventual pe mai târdiu, după vindecarea ranei.

—o—

Minerii din Reşiţa în grevă. Opt sute lucrătorî dela minele de fer din Reşiţa s'au pus în grevă. Cea mai mere parte sunt Românî. Causa acestei greve sunt condiţiunile grele ale muncitorilor. Intreg oraşul şi jurul e într'o ferbere ca şi într'un rĕsboiu. Intrégă gendarmeria din jur a fost concentrată pentru susţinerea ordinei, dér acésta nu ajunge. Femeile lucrătorilor ţin rênd cu bărbaţii lor. Infuriate de purtarea directorului suprem de mine şi tornătoriă de fier, ele au năvălit asupra locuinţei lui şi *i au spart tóte ferestrile cu pietri.* S'a făcut un tumult grozav. Multe persóne sunt arestate. In faţa acestora s'a telegrafat după miliţiă la Lugoş. Lucrătorii pretind ameliorarea sorţii lor. In întreg ţinutul e o agitaţiă ne mai pomenită.

—o—

Constanţa, frumosul oraş de pe malul Mărei-negre, de când s'a anexat la teritoriul României, a făcut progrese enorme în cultură şi civilisaţiune. „Sentinela Dobrogei“ face în numĕrul sĕu mai nou o mică asĕmĕnare între starea de adî a Constanţei şi între starea ei dela 1879. Locurî virane din părţile mărginaşe ale oraşului, carî atuncî se vindeau cu 10 banî metrul pătrat, astădî se vênd cu 10 lei. Pe locurile, unde atuncî se depuneau gunóele oraşului, astădî sunt bulevarde frumóse. Peste tot, avêntul, ce l'a luat acest oraş de când se află sub administraţiă română, nu se póte descrie, dice numita foiă. Nu va trece nicî un pătrar de secol, şi Constanţa va deveni mult mai înfloritóre, de cum e adî Odesa. Atât portul, cât şi podul peste Dunăre vor face din acest oraş punctul cel mai însĕmnat din Europa, între Dunăre şi Marea-négră.

—o—

Avis. In biroul camerei din Braşov se află două publicaţiunî ale comandei corpului de armată XII, în care sunt indicaţî diferiţii articolî militarî de carî au lipsă trupele armatei comune şi ale honvedimei aparţinĕtóre teritorului numitului corp de armată.

Un epilog la procesul Memorandului.

Braşov, 2 (14) Iunie.

Astădî s'a pertractat înaintea tribunalului reg. din loc un proces caracteristic în felul sĕu, care a avut ca urmare condamnarea încă a unui Român. Lucrul, după constatările făcute astădî înaintea tribunalului, s'a petrecut astfel:

In ajunul procesului pentru Memorand, locuitorul român *Nicolae Sĕcuiŭ*, din Tohanul nou, adunase dela consătenii sĕi românî nisce iscăliturî pentru o adresă de aderenţă, pe care voiau s'o trimită comitetului.

Acest lucru nu i-a plăcut slugarnicului funcţionar *Ioan Berariu*, care pórtă funcţiunea de vice-notar şi tutor orfanal atât pentru comuna Tohanul vechiu, unde îşî are domiciliul, cât şi pentru Tohanul nou. In diua de 5 Maiu 1894 el se duse în câreiuma lui Németh Ferencz din Tohanul nou, unde în societatea mai multor locuitorî beù bere. Scopul adevĕrat al mergerei lui la câreîumă însĕ nu era ca sĕ-şî petrécă, ci, după cum s'a putut vedé din fasionările de adî, el se duse la câreîumă numai ca sĕ *spioneze* şi eventual sĕ denunţe. Din câreîumă el a trimis după Nicolae Sĕcuiŭ, care a şi venit, fără sĕ 'i se fi spus însĕ, că pentru ce îl chiamă.

După ce venì, Berariu îi cerù sĕ-i arete şi lui hărtia cu subscrierile adunate. Sĕcuiŭ spuse, că hărtia nu este la el, ci este acasă, atêrnată după o icónă, şi trimise pe juratul Nicolae Grapă, ca sĕ o aducă. După ce o aduse, Berariu luà hărtia, o cetì şi apoi o puse în buzunar dicênd, că acea hărtia trebue sĕ rĕmână la el. Sĕcuiŭ însĕ cerù sĕ-i dea hărtia îndĕrĕt, căcì nu este a lui şi trebue s'o înapoieze acelora, dela carî a primit'o. Işî şi întinse mâna după hărtiă şi, punêndu-o pe braţul lui Berariu, cerù din nou, *în terminî blândî*, sĕ-i dea hărtia îndĕrĕt. Atuncî vice-notarul Berariu declară, că *„în numele legei“* el confiscă hărtia, ér Sĕcuiŭ, la audul acestor vorbe, se retrase şi cedà hărtia, fără de-a mai face vorbă.

Acésta este adevĕrata stare a lucrului. Berariu însĕ nu se mulţumì cu confiscarea hărtiei, care de-altfel era cu totul nevinovată, ci pe Nicolae Sĕcuiŭ îl acusà pentru *„opunere cu forţa în contra autorităţii“*, dicênd în acusaţiune, că Sĕcuiŭ l'ar fi ameninţat, că va rĕsvrĕti pe locuitorii comunei în contra lui, décă nu-i va da îndĕrĕt hărtia; că l'ar fi prins de pept pentru a-şî relua hărtia cu puterea etc. S'a pornit în urma acésta cercetare, vre-o 5 martorî au fost ascultaţî anul trecut la sub-judele de cerc din Zĕrnescî, ér astădî a urmat pertractarea finală la tribunalul din Braşov.

Pertractarea a fost nostimă. Tribunalul era constituit astfel: preşedinte Petru *Pop*, judî votanţî: *Gollner* şi *Mihalyi*. Acusator public: sub procurorul *Antalffy*. Acusatul avea ca apĕrător pe domnul advocat din Braşov *Simeon Damianu*. S'au ascultat martorii, ce fuseseră interogaţî la Zĕrnescî, carî *toţî au mărturisit*, că pe Sĕcuiŭ *nu l'au audit ameninţând cu resvrĕtirea comunei*, că Sĕcuiŭ *nu l'a prins pe Berariu de pept pentru a-şî relua hărtia cu forţa* şi că, din contră, Sĕcuiŭ s'a rugat *în terminî cu totul blândî* sĕ 'i se dea hărtia îndĕrĕt, ér după ce Berariu păşi ca persónă oficiósă, „în numele legei“, el numai decât a cedat. *Insu-şî acusatorul Berariu a recunoscut, cà acusatul i-a vorbit în terminî blândî* şi că, îndată ce a păşit „în numele legei“, Sĕcuiŭ a cedat.

Intre martorî se afla şi un Maghiar, cărciumarul Németh Ferencz, care şi el a fasionat în acelaşî mod, ca şi ceilalţî martorî. S'a constatat însĕ, că fasionările unor martorî românî la judele de investigaţiă din Zĕrnescî s'au întrodus în protocol în *mod fals*, ba din fasionărî reese, că *insu-şî protocolul s'a luat fals*, de-órece *nu li-s'a cetit şi esplicat martorilor şi în limba română*, precum se dice în protocol, ci li-s'a dat sĕ-l iscăléscă, *fără ca ei*, carî nu sciu unguresce, *sĕ fi sciut ce iscălesc.*

Din fasionările denunciatorului Berariu s'a mai constatat, că acest nenorocit funcţionar unguresc a jucat în tótă afacerea acésta rolul de *spion*, în urma unei *poruncî secrete a fisolgăbirĕului Benedek*, dela Bran.

După constatările de până aicî, în mare parte atât de scandalóse, achitarea acusatului o credeam ca sigură. Chiar unul dintre judî, surprins, precum se vede, de constatarea nevinovăţiei lui Sĕcuiŭ, întrebà pe Berariu, că: în ce a constat aşa-déră „opunerea cu forţa în contra autorităţii“, ér acesta nu sciù rĕspunde alt-ceva, decât că „s'a făcut larmă“.

Se înţelege, vorbirea de acusaţiune a procurorului în ast-fel de împrejurărî a fost fórte sarbedă şi lipsită cu totul de dovedî. A culminat în aceea, că Berariu a figurat ca persónă oficiósă, căreia Sĕcuiŭ ar fi trebuit sĕ 'i se supună fără şovăire, dér fiindcă a şovăit, cerù condamnarea lui.

Cu atât mai puternică, mai convingĕtóre şi mai animată a fost însĕ vorbirea de apĕrare a d-lui advocat *Simeon Damian*, bine cunoscut ca unul dintre cei mai escelenţî apĕrătorî. D-sa a tractat afacerea din punct de vedere curat juridic, provocându-se la paragrafii legei şi espunênd în modul cel mai convingĕtor nevinovăţia acusatului, care între paharele de bere nicî n'a putut sĕ considere pe Berariu ca persónă oficiósă, ci l'a recunoscut de atare numai după ce acesta a păşit „în numele legei“, când apoi acusatul a şi cedat. Organele comunale, dise apĕrătorul, îşî au cercul lor de activitate prevĕdut în lege, ér rolul de poliţist nu cade în cercul de

---

ni-am propus, sĕ te rugăm pe D-ta; eştî aşa de bună!...“

Şi din nou se aruncà jos înaintea mea, plângênd amarnic.

Cu tóte că eram convinsă despre aceea, că înzadar voi întreprinde orî-ce paşî, totuşî îi promisei, că voi vorbi cu colonelul şi o lăsai sĕ se depărteze cu acéstă speranţă, deşi îndată după aceea îmî părù rĕu de ce făcui.

Colonelul simplaminte îmî refusà rugarea, şi Malania, favorita mea, nu putea sĕ spereze nimica. Casul ei era analog cu alte sute de feliul acesta, şi nu se putea, ca tóte soţiile sĕ rĕmână cu bărbaţii lor

— „Cred, că un astfel de cas nu se repetă prea adese-orî“ disei eu „şi în locul lui Andrei vei afla pe alţii cu sutele, de carî soţiile lor bucuros ar voi sĕ fiă liberate, fiind ei beutorî şi certăreţî“.

— „Acesta ar fi un esemplu condamnabil!“ dise el serios.

— „Dér o soţiă, domnule colonel, care-şî adóră bărbatul, nu este acésta o raritate démnă?“

El zimbì, dér nu cedà.

*

Când veni in diua următóre Malania din nou la mine, îi împărtăşii rĕspunsul colonelului. Se uità la mine, făr' de a dice nicî un cuvênt.... şi apoi cădù leşinată la pămênt. Folosirăm tot acelea-şî mijlóce, pentru de a-o readuce la viéţă, dér de astădată ne succese mai greu; durà o jumĕtate de oră. Apoi deschise ochii; nu plânse, dér pe faţa ei era întipărită o durere fără marginî. Se sculà, mĕ salută şi apoi cu o mişcare desperată se îndreptà spre uşă.

— „Incătrău mergî?“ o întrebai.

Ea arătà spre un lac, care lucea ca argintul la sóre.

— „Şi nu te temî de Dumnedeu?“ o întrebai cu gróză.

— „Nu voi vedé cum îl vor duce pe soţul meu“, dise ea cu vocea năduşită; „cel puţin acéstă durere nu voiu avé-o, şi Dumnedeu îmî va ierta... Sunt atât de nefericită!“

La gândul nenorocirei ei o cuprinse din nou slăbiciunea şi érăşî cădù jos leşinată.

Chemai numai decât pe medic; apoi grăbii la colonelul, care lucra chiar la compunĕrea listei recruţilor.

— „Vino grabnic cu mine“, îi strigai, de abia suflând.

Vĕdêndu-mĕ el atât de iritată, se sculà şi grăbi cu mine prin coridor.

— „Acésta-i opera D-tale!“ îi disei eu, arătând spre femeia, care zăcea jos fără simţirî, ca şi o mórtă.

Frumseţa ei fragedă, copilăréscă, graţia trupului ei tinĕr, ce semĕna cu o flóre frântă, spuneau mai mult, decât vorbele mele.

Colonelul se uità mut la sĕrmana femeiă, până ce sosi medicul. Malania încă odată veni la sine, dér de astă-dată cu sforţărî estraordinare. Trimisei după soţul ei şi învitai pe colonel şi pe medic la o scurtă conversare în salon.

— „Ce credî despre acéstă femeiă?“ întrebai eu pe medic.

— „Ea e fórte nervósă, ceea ce arareorî o póte omul vedé la ţĕrance; eu nicî nu am mai vĕdut aşa ceva“.

— „Şi leşinele?“

— „De sigur îi vor causa mórtea, décă se vor repeta; e o bólă de inimă.... Acesta pare a fi şi causa iritărei ei, precum şi a iubirei pasionate, ce o simte ea pentru soţul ei“.

— „Şi ce dicî D-ta la acésta, domnule colonel?“ întrebai eu.

Acesta dădù din umerî, ca şi când ar fi surprins.

— „Voescî s'o omorî? Te fac responsabil pentru mórtea ei“.

— „Mĕ rog, mĕ rog“ dise el, „pentru aşa ceva nu pot fi făcut responsabil. Eu nu sunt legea, ci numai esecutorul ei“.

— „Nu!“ strigai eu „D-ta ai a hotărî asupra vieţii şi morţii acestor ómenî! Numai dela D-ta depinde.... Autoritatea militară, pe care o representî D-ta, póte sĕ condamne la mórte pe soţul acestei nenorocite, décă el desertéză séu se opune de-a sta la recrutare; dér autoritatea acésta nu se póte estinde asupra unei femei, audî, d-le colonel, asupra unei femei! Nu este vorba aci de Andrei, ci de soţia lui, de Malania. Décă ea va muri în momentul, când îi vor duce bărbatul, atuncî D-ta ai omorît'o, chiar aşa, ca şi când ai fi ordonat sĕ pusce asupra ei un despărţĕmênt de soldaţî“.

—„Dér te rog, dragă, stimată Dómnă!“

— „Colonele, noi cestelalte femei din norocire suntem scutite de severitatea aces-

activitate al unui notar. După înşirarea mai multor dovedĭ puternice, cerù achitarea acusatului.

Urmà apoi o replică a procurorului, pe care însĕ d-l Damian o combătù cu succes strălucit.

După acestea şedinţa s'a suspendat pentru aducerea sentinţei; unii dintre cei de faţă se şi depărtară liniştiţĭ, deórece nu mai putea încăpé îndoélă, că acusatul va fi achitat. Spre marea lor surprindere aflară însĕ, că pe lângă tóte astea, *acusatul Nicolae Secuiŭ a fost condamnat la 10 ḑile închisóre ordinară şi purtarea speselor de proces.*

Acusatul, se'nţelege, a insinuat recurs. Ceea ce ne-a surprins însĕ a fost procederea procurorului, care a aflat de cuvinţă sĕ apeleze şi el contra sentinţei.

Cea mai tristă şi durerósă impresiune ni-a lăsat însĕ acest proces prin faptul, că pe un funcţionar român a trebuit sĕ-l vedem insinuându-se graţiei mai marilor sĕi prin astfel de denunciărĭ nedemne şi condamnabile.

Raportorul.

Oprire surprinḑĕtóre.

Din Brünn — scrie „Politik" — vine o scire, ce invólvă o provocare adênc vătămĕtóre a sentimentului naţional boem, şi care provocare trebuesce cu atât mai energic respinsă, cu cât ea vine dintr'o parte, care după chiămarea ei trebue sĕ stea în afară de terenul de luptă politic. Ĕtă genesa afacerii.

In „Besedni dun" din Brünn, punctul de întêlnire social al elementului boem progresist din capitala Moraviei şi din împrejurimea ei, s'a dat la Rosalii un concert de grădină. Musica militară a cântat un putpuriu, care pe lângă imnul naţional american, frances, polon, a cuprins şi *imnul rusesc.* Erau în acéstă cunună de cântece ţesute şi un şir de cântece poporale vienese. Publicul a aplaudat şi imnul rusesc, cum a aplaudat tóte celelalte piese, şi programul s'a esecutat mai departe. Cui i-ar fi venit în gând, că din acel putpuriu nevinovat se va desvolta încă o afacere mare politică?

Comandantul garnisónei din Brünn, Locot. mareşal Succowaty, un bărbat în ale căruia vine curge sânge slavic, a luat „crima", ce au comis'o Cehii, la cunoscinţă şi a făcut îndată disposiţiunĭ, spre a-o pedepsi cu rigóre esemplară. Reuniunea „*Ccsky ctenarsky spolek*", care se întrunesce în „*Besedni dun*", a voit sĕ aranjeze o petrecere, la care era angajată o musică militară din Brünn. In óra ultimă, la poruuca comandantul garnisónei, s'a refusat concursul ei. Se credea la început, că acésta este numai o rancună mică de suflet şi se considera afacerea ca terminată. Dér d-l Locot. mareşal nu s'a mulţămit cu acésta; a urmat o a doua provocare, mult mai gravă şi mai simţitóre, ca cea dintâiu. Dênsul a oprit adecă strict pe oficerii şi pe soldaţii garnisónei din Brünn, de a mai visita casa de reuniune cehă. A poruncit tuturor persónelor militare uniformate, de a încunjura localul „*Besedni dun*", ca şi când ar fi un local prăpădit şi ciumat, unde soldatul şĭ-ar infecta corpul şi sufletul.

E uşor de înţeles — adauge „Politik" — că ne mai auḑita mĕsură este simţită de poporaţiunea cehă din Brünn, ca o gravă ofensă, care trebue respinsă cu-o energiă atât mai mare, cu cât nu este de ajuns motivată în fapte, şi de aceea trebue sĕ fiă redusă numai la părerile şi tendinţele subiective ale urzitorilor ei.

Ḑiarul boem critică aspru procederea comandantului garnisónei din Brünn, ḑicênd, că este o datoriă a poporaţiunei cehe de acolo, a cere satisfacţiă pentru acea „insultă", căcĭ nu se putea nicĭ-decum timbra acele aplause la cântarea unui putpuriu, ca demonstrative, orĭ chiar antidinastice. Soldatul ceh va ḑice, că numai de aceea s'a dat acea poruncă de oprire, pentru-că se tractéză de casa de reuniune cehă. Cum sĕ se cultive şi măréscă spiritul lui militar, décă soldatul, care are şi consciinţa naţionalităţii sale, vede că superiorii sĕi sunt preocupaţĭ şi părtinitorĭ în privinţa naţională? Şi cum póte sĕ contribue o astfel de mĕsură la întărirea simpatiilor dintre poporaţiune şi militarĭ?

Ḑice apoi, că poporaţiunea cehă ar puté face asemenea. In Brünn este şi o „casă germană", unde se cântă „Wacht am Rhein", „Deutschland über Alles" şi „Heil dir im Siegeskranz". Aicĭ s'a serbat înainte cu câteva sĕptĕmânĭ Bismark, cu tendinţă pangermană, fără ca comandantul garnisónei sĕ fi intervenit.

In fine ḑice, că cestiunea acésta ar trebui adusă inaintea delegaţiunilor.

Convocator.

Deóre-ce tabla reg. din Cluşiu, prin sentinţa sa Nr. 1035—95, pentru unele defecte formalĭ, parte a nimicit, parte a scos afară din valóre tóte conclusele adunărei generale estraordinare din 15 Septemvre 1894; pe basa conclusului luat în şedinţa direcţiunei dela 8 Iunie 1895 Nr. 869—95, apoi în conformitate cu §-ul 28 al statutelor precum şi cu determinaţiunile legei comerciale privitóre la obiectele, ce vor veni la pertractare (§§. 150, 155, 158, 162 art. de lege XXXVII—1875, se convócă din nou

adunarea generală estraordinară

a acţionarilor pe **10 Iulie 1895 la 9 óre înainte de ameḑĭ** in Bistriţa, în localitatea institutului.

Obiectele pertractărei sunt:

a) ridicarea capitalului acţionar prin emiterea de acţiunĭ nouĕ;

b) modificarea statutelor;

c) pertractarea proiectului de statute pentru pensionarea funcţionarilor.

Recerêndu-se, ca la acéstă adunare sĕ fiă representat cel puţin jumĕtate numĕrul acţionarilor, d-nii acţionarĭ sunt rugaţĭ a participa necondiţionat la adunare séu în persónă, séu prin plenipotenţiaţĭ.

Direcţiunea institutului de credit şi economii

„BISTRIŢANA".

Bistriţă, în 10 Iunie 1895.

Mihailasch,
director esecutiv.

DIVERSE.

Orológe vorbitóre. Tóte orológele cunoscute până acum, carĭ de-altmintrelea au ajuns la o perfecţiune uimitóre, rĕmân cu totul îndĕrĕt faţă cu *orológele vorbitóre*, pe carĭ le-a inventat de curênd orologerul Silvan din Geneva. Aceste orológe, în loc de-a signalisa órele prin batere, spun în graiu omenesc tare şi respicat: „*Ḑece óre*", „*Douĕ-spre-ḑece óre*" etc. Audind acast glas îţĭ pare tocmai ca şi cum ar vorbi un om. Se înţelege, că acéstă mirozeniă a fost posibilă numai cu ajutorul unui mic aparat fonografic, ce se află în orologiu şi care, în loc de graiu omenesc póte imita si alte graiurĭ.

O istorisire curiósă despre şerpĭ. In Algeria se întâmplă un cas miraculos în marele deposit al poştei regale din Stora. O ladă mare, care conţinea doi şerpĭ aduşĭ din Batna, cu destinaţiunea pentru grădina zoologică din Marsilia, se păstra în acest deposit. Din întêmplare o pisică cădù în ladă, şerpii cu iuţéla fulgerului se aruncară asupra ei şi se încolăciră pe lângă dênsa şi o strînseră până muri. Atuncĭ o luptă începù între amêndoi şerpii, disputându-şĭ dreptul de a înghiţi prada. Şérpele mascul apucase capul, ér femela partea dindărăt. Este lucru cunoscut, că şérpele, când îmbucă un corp de o mărime mai considerabilă, nu-l mai póte da afară din gură, căcĭ construcţiunea dinţilor, fălcilor şi a laringelui este astfel, încât împedecă acésta. Cele douĕ reptile înghiţiră mereu corpul pisicei până când ajunseră cu gurile una la alta şi se ciocniră în capete; şi acum nu puteau merge nicĭ înainte nicĭ îndĕrĕt. In cele din urmă şérpele-femee făcù ultima încercare de a înghiţi pisica cu bărbatu-sĕu împreună, şi reuşi a-i îmbuca capul. Tustrele animale astfel îmbucate unul într'altul s'au espus curiosităţii publice conservate în spirt. Direcţia grădinei zoologice ia intentat proces direcţiunei menageriei pentru negligenţă.

Cele mai scumpe vinurĭ. Ce preţurĭ marĭ pot da unii pe bĕutură, reiese din următórele date: In Londra s'au licitat nu de mult vre-o câte-va butelii de Madeira, care se ḑice, că ajunseseră în posesiunea proprietarului lor, ca darurĭ ale lui Napoleon al III-lea; acestea s'au vêndut cu câte 3 funţĭ şi 3 shilingĭ butelia (1 funt valoréză 25 de lei). O asemenea sumă s'a dat odată şi pentru nisce butelii de Tokaj, pe când cel mai mare preţ, ce se dă pentru şampania francesă trece rare orĭ peste 2 funţĭ, şi numai într'un singur cas i s'a urcat preţul la 10 funţĭ. Cu câţĭ-va anĭ mai 'nainte s'au vĕndut douĕ butelii de Burgundia cu câte 40 funţĭ. Regele vinurilor scumpe însĕ e fără îndoială vinul de Rhin, păstrat în 17 butoiaşe în pivniţa oraşului Brema, care, de 250 anĭ se află între zidurile atât de des cântate de poeţii germanĭ. Acest vin moşneag, socotindu-se preţul original, plus spesele îngrijirei lui împreună cu dobênda dobêndelor, represintă de butelie preţul colosal de 400,000 funţĭ sterlingĭ (se înţelege, că numai în mod ideal), un păhărel ar costa decĭ 54,476 funţĭ, ér o picătură ar costa 60 funţĭ. In posesiunea Rothschildilor din Londra se află un transport mai mic de vin de Madeira, care se scufundase în 1778 împreună cu corabia, ce'l ducea, şi a fost ridicat în 1814 din fundul mărei. Din acest vin de 116, anĭ familia milionară din Londra a rescumpĕrat 44 butelii cu câte 114 funţĭ sterlingĭ butelia, ceea-ce încă represintă o sumă destul de considerabilă pentru niţel de alcohol, pe care bietul muncitor şi 'l procură cu câte-va centime, ca sĕ-şĭ înveninéze cu el trupul şi sufletul.

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Preţul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi străinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administraţia* „*Gazetei Transilvaniei*".

*

In tipografia „A. Mureşianu" din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A. Mureşianu" în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

tei legĭ militare! Nu fi mai împĕrat, decât însu-şĭ împĕratul!.... D-le doctor, D-ta însu-ţĭ ai ḑis, că ea va muri".

— „Permite-mĭ dómnă" ḑise la rêndul sĕu medicul, „eu n'am ḑis, că ea de sigur va murì, ci numai atâta, că e posibil sĕ móră".

— „Acésta dór e tot una!" strigai eu. „Cu „permisiunile" D-Vóstre, d-le colonel şi d-le doctor, nu vĕ scăpaţĭ de mine! Décă femeia acésta móre de supĕrare, când îi duc bărbatul, atuncĭ pe amêndoi Vĕ fac responsabilĭ înaintea lui Dumneḑeu şi a ómenilor pentru acest fapt!"

— „Mĕ rog, acésta nu se ţine de mine", ḑise medicul, „privesce singur numai pe d-l colonel".

— „Audĭ d-le colonel, numai pe D-ta singur!"

Colonelul începea a vedé, că este cu mult mai uşor de-a conduce un regiment, decât a resista unei femei încăpăţînate; şi după-ce în internul sĕu îmĭ dedea drept, în fine îmĭ promise, că Andrei pentru formă va trebui sĕ stea la asentare, dér va fi liberat sub un pretext óre-care.

Cerui sĕ-mĭ dea cuvêntul de onóre şi apoi grăbiĭ la favorita mea.

De bucuriă nu móre omul atât de uşor, şi Malania, când audì scirea îmbucurătóre, nu leşinà. In estasul ei de bucuriă se uita la mine ca la o fiinţă supramaturală şi nu putea afla vorbe, ca se-mĭ mulţăméscă.

Mĕ credeam decĭ asigurată din partea acésta. Dér în dimineţa următóre Malania veni fórte consternată la mine şi-mĭ ḑise:

— „Oh! dómnă, mi-au dus bărbatul, şi nu mi-l vor mai da îndĕrĕt!"

— „Dér, draga mea" îi ḑisei eu cam impacientă „ţi-am spus'o, că acésta se face numai la aparinţă, ca sĕ nu se mai vorbéscă şi alt-fel prin sat. Acésta aşa trebue sĕ se întêmple!"

Malania însĕ nu voi sĕ scie nimica despre acésta şi eu, pentru a-o linişti, trebui sĕ merg împreună cu dênsa în localul de asentare, pentra de a-i reaminti încă odată colonelului promisiunea sa. Ce privelisce tristă era acolo! Pe laviţe şedeau femei şi copii, carĭ plângeau de ţi-se rupea inima. Colonelul rĕspunse salutului meu clătinând aprobător din cap, ceea ce numai decât mĕ linişti.

Mĕ aşeḑai apoi cu Malania pe o laviţă, ţinênd pregătită în mână sticluţa cu parfum pentru casul, décă s'ar repeţi atacul de leşin.

Doi séu trei bărbaţĭ păşiră înaintea colonelului, îşĭ spuseră numele şi conumele, locul nascerei etc. După o scurtă visitare se audì fatalul „bun", care născea nouĕ plânsete şi suspine.

In fine venì rêndul la Andrei.

— „Fi cu curagiu", îi şoptiĭ eu Malaniei, „Sci, că se face numai la aparinţă".

Ea se uità mai întâi spre mine, apoi spre Andrei. Tînĕrul frumos stetea înaintea superiorului sĕu şi rĕspundea la tóte întrebările într'un ton liniştit, până când pe frunte îi curgeau sudorĭ recĭ de frică. Nu cuteza sĕ privéscă la noi, deórece nicĭ el nu avea încredere.

— „Atenţiune" îi şoptiĭ eu din nou Malaniei „nu-ţĭ fiă frică. Sciĭ dór, că ceea ce vor ḑice ei, nu este adevĕrat!"

Ea dĕdù uşor din cap şi asculta cu încordare la cele ce vor urma.

— „Bun!", strigă o voce.

Colonelul aruncà o privire liniştitóre spre mine.

— „Vino" ḑisei eu Malaniei, „s'a finit, afară poţĭ merge împreună cu soţul tĕu; el e liber".

Ea nu rĕspunse; îi pusei mâna pe umerĭ; nu se mişcà.

— „Malania" ḑisei eu cu voce mai tare „vino repede!"

Andrei păşì palid spre noi; se uità la soţia sa, scóse apoi un ţipet îngrozitor şi o îmbrăţişà desperat. Era mórtă — murise de durere şi spaimă în momentul, când cuvêntul „bun" i-se părù, că-i nimicise tóte speranţele...

De atuncĭ am avut de mai multe orĭ ocasiunea de-a mĕ întêlni în societăţĭ cu colonelul, dér tot-déuna ne întindeam şi ne strîngeam numai tăcênd mânile. A fost un bărbat brav, şi sunt convinsă, că în aducere aminte de sĕrmana Malaniă, mai mulţĭ, decât unul, carĭ nu meritau, erau liberaţĭ prin el dela serviciul militar.

(„Pol.")

V. S.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Iunie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	125.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	148.—
Renta de hârtie austr.	101.20
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.85
Losurĭ din 1860	156.70
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1077.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	494.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	409.—
Napoleondorĭ.	9.63½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.40
London vista	121.50
Paris vista	48.17½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 13 Iunie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Argint român.	Cump.	9.48	Vênd.	9.53
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Mărcĭ germane	Cump.	59.13	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.25	Vênd.	101.25

A v i s!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10.—	8.05	8 05	8 05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1 55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok . .		2.29	5.23	3.50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1 48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3.03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin .		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10.45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriş . . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11.54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vinţul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8 33	sos.	Teiuş . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12 25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu . . .		12.24	7 30			2 10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş . . .		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighişóra . .		9.42	5 [illegible]			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Haşfalău . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12.58		Agoştonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apaţa . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7 01	2.18		10.19	7.01
	12.26	5 59		3 01		Timiş . . .		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón		Stațiunea		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stațiunea	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		Stațiunea		trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Braşov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zĕrneştĭ	6.06	12.05	7.20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4 55		Bistriţa		1.16

Arad — Timişóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Od[illegible]-secuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.